

ЗАКОН УКРАЇНИ
«ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ФУНКЦІОНУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ
МОВИ ЯК ДЕРЖАВНОЇ»
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ
КОМЕНТАР

*За загальною редакцією
доктора юридичних наук, доцента,
директора Інституту права та післядипломної освіти
Міністерства юстиції України, заслуженого юриста України
Чижмарь Катерини Іванівни*

Київ
ВД «Професіонал»
2019

Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Науково-практичний коментар. / За заг. ред. Чижмарь К. І. – Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2019. – 408 с.

ISBN 978-966-370-383-1

Пропоноване видання розраховане на широке коло читачів та практикуючих правників, викладачів та студентів юридичних факультетів, керівників та службовців державних органів, органів місцевого самоврядування, керівників, посадових осіб і працівників підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, ЗМІ, громадських організацій, релігійних організацій, творчих спілок.

УДК 811.161.2:340.130.53(477)

ISBN 978-966-370-383-1

© Видавничий дім «Професіонал», 2019.

ПІД ЕГІДОЮ

Центру дослідження проблем адміністративної юстиції Київського
регіонального центру Національної академії правових наук України

*За загальною редакцією доктора юридичних наук, доцента, директора
Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України,
заслуженого юриста України Чижмарь Катерини Іванівни*

Авторський колектив

Андрєєв Андрій Васильович — кандидат юридичних наук, заступник
прокурора міста Києва;

Авраменко Олександр Іванович — кандидат юридичних наук;

Артюх Юлія Ігорівна — кандидат юридичних наук;

Бабенко Едуард Вадимович — кандидат юридичних наук;

Батіг Ростислав Вікторович — кандидат юридичних наук;

Бернацька Наталія Іларіонівна — доктор юридичних наук, доцент,
заслужений юрист України;

Беспалов Олександр Олександрович — кандидат юридичних наук, суддя
Шостого апеляційного адміністративного суду;

Бесчастний Віктор Миколайович — доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України, ректор Донецького юридичного інституту МВС
України;

Боровик Андрій Володимирович — кандидат юридичних наук, доцент
кафедри кримінального права і правосуддя Міжнародного економіко-
гуманітарного університету імені академіка Степана Демянчука;

Вареник Олександр Сергійович — кандидат юридичних наук;

Волинець Владислав Володимирович — доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри трудового права та права соціального забезпечення
Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Гаврилюк Володимир Олегович — кандидат юридичних наук;

Ганечко Олена Миколаївна — доктор юридичних наук, суддя Шостого
апеляційного адміністративного суду;

Гаруст Юрій Віталійович — доктор юридичних наук, доцент, завідувач
кафедри адміністративного права та фінансової-економічної безпеки
Сумського державного університету;

Грибан Інна Олександрівна — кандидат юридичних наук, суддя Шостого
апеляційного адміністративного суду;

Губанова Тамара Олексіївна — доктор юридичних наук, доцент, заслужений юрист України, директор Фінансово-правового коледжу;

Дашутін Ігор Володимирович — доктор юридичних наук, суддя Верховного Суду;

Денєга Олег Петрович — кандидат юридичних наук;

Денисенко Анатолій Петрович — кандидат юридичних наук;

Джура Христина Юрїївна — аспірант кафедри трудового права та права соціального забезпечення Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Дідиченко Марина Анатоліївна — кандидат юридичних наук, суддя Північного апеляційного господарського суду;

Дніпров Олексій Сергїйович — доктор юридичних наук, Керівник Апарату Офісу Президента України;

Дрозд Валентина Георгїївна — доктор юридичних наук, доцент, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник Науково-дослідного відділу науково-дослідної лабораторії проблем правового та організаційного забезпечення діяльності Міністерства Державного науково-дослідного інституту МВС України;

Дрозд Олексій Юрїйович — доктор юридичних наук, доцент, начальник відділу докторантури та ад'юнктури Національної академії внутрішніх справ України;

Епель Оксана Володимирівна — кандидат юридичних наук, суддя Шостого апеляційного адміністративного суду;

Єгорова-Луценко Тетяна Петрівна — кандидат юридичних наук, начальник Головного територіального управління юстиції в Харківській області;

Журавель Валентина Іванівна — доктор юридичних наук, суддя Верховного Суду;

Журавель Валерій Олександрович — кандидат юридичних наук, суддя Київського окружного адміністративного суду;

Журавльов Дмитро Володимирович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, перший заступник директора Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України,;

Іншин Микола Іванович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, академік НАПрН України, завідувач кафедри трудового права та права соціального забезпечення Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Карпушова Олена Віталіївна — кандидат юридичних наук, суддя Шостого апеляційного адміністративного суду;

Касмінін Олександр Володимирович — кандидат юридичних наук, суддя Конституційного Суду України;

Коротких Андрій Юрійович — кандидат юридичних наук, суддя Шостого апеляційного адміністративного суду;

Кузьменко Володимир Володимирович — кандидат юридичних наук, суддя Шостого апеляційного адміністративного суду;

Куліш Анатолій Миколайович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, директор ННІ права Сумського державного університету;

Марченко Ольга Василівна — кандидат юридичних наук;

Мацюк Володимир Ярославович — доктор юридичних наук, заслужений юрист України, перший заступник начальника Головного оперативного управління Державної фіскальної служби України;

Могілевський Леонід Володимирович — доктор юридичних наук, професор, учений секретар секретаріату Вченої ради Харківського національного університету внутрішніх справ;

Монаєнко Антон Олексійович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, головний науковий співробітник Інституту законодавства Верховної Ради України, керівник Центру дослідження проблем адміністративної юстиції Київського регіонального центру Національної академії правових наук України;

Мороз Тарас Павлович — кандидат юридичних наук;

Москаленко Олена Вячеславівна — доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін, господарського та трудового права Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;

Натуркач Руслана Павлівна — кандидат юридичних наук, доцент, керівник апарату обласної державної адміністрації Закарпатської області;

Оніщенко Наталія Миколаївна — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, академік Національної академії правових наук України, завідувач відділу теорії держави і права Інституту держави і права ім. В. М. Корецького;

Павліченко Володимир Миколайович — доктор юридичних наук, старший оперуповноважений управління СБ України в Харківській області

Петренко Павло Дмитрович — доктор юридичних наук, заслужений юрист України;

Пікуль Володимир Павлович — кандидат юридичних наук, суддя Апеляційного суду Полтавської області;

Платонова Ганна Валеріївна — адвокат;

Рибак Наталія Василівна — кандидат юридичних наук;

Сіроха Дмитро Ігорович — кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри трудового права та права соціального забезпечення Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Черкунов Олександр Віталійович — кандидат юридичних наук, заступник начальника відділу оперативного реагування №2 управління протидії митним правопорушенням та міжнародної взаємодії Міжрегіональної митниці Державної фіскальної служби України;

Чернега Роман Тарасович — кандидат юридичних наук, заслужений юрист України;

Чижмарь Катерина Іванівна — доктор юридичних наук, доцент, заслужений юрист України, директор Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України;

Чижмарь Юрій Васильович — доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри цивільного, господарського, адміністративного права та правоохоронної діяльності ВЗО Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна».

ВСТУП

16 травня 2019 року в газеті «Голос України» був офіційно опублікований Закон «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (законопроект № 5670-д). Нагадаємо, що Верховна Рада прийняла цей Закон 25 квітня 2019 року. Закон набув чинності через два місяці після офіційного опублікування, крім деяких положень, набрання чинності яких відтерміновано на декілька років.

Виконання вимог Закону буде забезпечувати Держпродспоживслужба, а також Уповноважений із захисту державної мови, якого призначить Кабінет міністрів України. Наразі Секретаріат уповноваженої Верховної Ради з прав людини оголосив конкурс із добору кандидата на посаду уповноваженого з захисту державної мови. Конкурс відбудеться 4 вересня об 11:00, документи приймають до 30 серпня включно.

Обов'язки уповноваженого з захисту державної мови та вимоги до кандидатів прописано в Законі України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

Завданнями такого уповноваженого є: захист української мови як державної; захист права громадян на отримання державною мовою інформації та послуг у сферах суспільного життя на всій території України й усунення перешкод та обмежень у користуванні державною мовою.

Уповноважений забезпечує моніторинг виконання законодавства про державну мову й державних цільових програм; розглядає скарги фізичних і юридичних осіб на дії та бездіяльність органів влади щодо дотримання вимог законодавства про державну мову; спрямовує до низки органів подання про проведення службових розслідувань і притягнення до дисциплінарної відповідальності посадових осіб, винних у порушенні законодавства про державну мову; складає протоколи та застосовує стягнення тощо.

Уповноваженого з захисту державної мови призначає та звільняє Кабінет міністрів. Омбудсмен, керівник центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну правову політику, та керівник центрального органу виконавчої влади у сфері державної мовної політики подають Кабміну по одній кандидатурі.

Особа може обіймати цю посаду двічі (по 5 років). Уповноважений не є державним службовцем.

Кандидатом на цю посаду може бути рекомендовано громадянина України не молодше 35 років, який: має вищу освіту, володіє українською та англійською мовами, має досвід правозахисної діяльності або досвід діяльності із захисту

державної мови, здатен за своїми якостями й уміннями виконувати відповідні обов'язки.

Кандидатом не може бути особа, яка була притягнута до відповідальності за порушення вимог закону про державну мову або брала участь у спробах запровадження офіційної багатомовності всупереч Конституції України.

Уповноважений не може: мати представницький мандат; займатися іншою оплачуваною або підприємницькою діяльністю (крім викладацької, наукової і творчої діяльності, медичної практики, інструкторської та суддівської практики зі спорту); входити до складу органу управління чи наглядової ради підприємства; бути членом політичної партії.

Слід зауважити, що Кодекс про адміністративні правопорушення України доповнено новими статтями — порушення закону про функціонування і застосування української мови як державної та невиконання законних вимог Уповноваженого із захисту державної мови при здійсненні ним державного контролю за застосуванням державної мови. Справи про подібні адміністративні правопорушення буде розглядати Уповноважений із захисту державної мови.

Законом всебічно визначено конституційний статус **української мови як єдиної державної (офіційної) мови** на всій території України та у публічних сферах суспільного життя, а також у міжнародному спілкуванні та при здійсненні посадовими особами представницьких функцій.

Звертаємо увагу на приписи п.1 Розділу IX цього Закону, який відтерміновує набуття чинності деякими приписами нормативного акту:

«Цей Закон набирає чинності через два місяці з дня його опублікування, крім: частин другої та третьої статті 7 та частин другої та третьої статті 10 цього Закону, які набирають чинності через два роки з дня набрання чинності цим Законом;

частини другої статті 13, яка набирає чинності одночасно з набранням чинності рішенням Національної комісії зі стандартів державної мови про затвердження стандартів української правничої термінології;

частини третьої статті 21 цього Закону, яка набирає чинності з 1 січня 2030 року;

частин другої — шостої статті 22 цього Закону, які набирають чинності через один рік з дня набрання чинності цим Законом;

частин другої — шостої, восьмої статті 23 цього Закону, які набирають чинності через два роки з дня набрання чинності цим Законом;

статті 25 цього Закону, яка набирає чинності через тридцять місяців з дня набрання чинності цим Законом для друкованих засобів масової інформації загальнодержавної і регіональної сфер розповсюдження і через шістдесят місяців з дня набрання чинності цим Законом для друкованих засобів масової інформації місцевої сфери розповсюдження;

статті 26 цього Закону, яка набирає чинності через два роки з дня набрання чинності цим Законом;

частин другої та шостої статті 27 цього Закону, які набирають чинності через три роки з дня набрання чинності цим Законом;

статті 30 цього Закону, яка набирає чинності через вісімнадцять місяців з дня набрання чинності цим Законом;

статті 31 цього Закону, яка набирає чинності через один рік з дня набрання чинності цим Законом;

статті 32 цього Закону, яка набирає чинності через шість місяців з дня набрання чинності цим Законом;

частин третьої — п'ятої статті 33 цього Закону, які набирають чинності через один рік з дня набрання чинності цим Законом;

частини п'ятої статті 36 цього Закону, яка набирає чинності через один рік з дня набрання чинності цим Законом;

статті 37 цього Закону, яка набирає чинності через один рік з дня набрання чинності цим Законом;

статей 55, 56 і 57 цього Закону, які набирають чинності через шість місяців з дня призначення Уповноваженого із захисту державної мови;

підпунктів 8, 13, 14, 19, 20, 21, 25, абзаців п'ятого — дев'ятого підпункту 28, підпунктів 29, 32, 33, підпункту «а» підпункту 34, підпунктів 36, 37, 40, 41, 42, 43, 44 пункту 7 цього розділу, які набирають чинності через два роки з дня набрання чинності цим Законом;

підпункту 1 пункту 7 цього розділу, який набирає чинності через три роки з дня набрання чинності цим Законом;

підпункту 2 пункту 7 цього розділу, який набирає чинності через тридцять місяців з дня набрання чинності цим Законом для друкованих засобів масової інформації загальнодержавної і регіональної сфер розповсюдження і через шістьдесят місяців з дня набрання чинності цим Законом для друкованих засобів масової інформації місцевої сфери розповсюдження;

підпункту 17 пункту 7 цього розділу, який набирає чинності через шість місяців з дня набрання чинності цим Законом;

підпункту 24 пункту 7 цього розділу, який набирає чинності через п'ять років з дня набрання чинності цим Законом».

Пропоноване видання розраховане на широке коло читачів та практикуючих правників, викладачів та студентів юридичних факультетів, керівників та службовців державних органів, органів місцевого самоврядування, керівників, посадових осіб і працівників підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, ЗМІ, громадських організацій, релігійних організацій, творчих спілок.

Зміст

ВСТУП	7
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про забезпечення функціонування української мови як державної»	10
Розділ I ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ	11
Стаття 1. Статус української мови як єдиної державної мови в Україні . . .	11
Стаття 2. Сфера дії Закону	13
Стаття 3. Завдання Закону	14
Стаття 4. Статус української жестової мови та мовні права жестомовних осіб	17
Стаття 5. Державна програма сприяння опануванню державної мови . . .	19
Розділ II УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ГРОМАДЯНСТВО УКРАЇНИ	20
Стаття 6. Обов'язок громадянина України володіти державною мовою . . .	20
Стаття 7. Обов'язок володіти державною мовою для набуття громадянства України	23
Стаття 8. Мова документів, що посвідчують особу громадянина України .	24
Розділ III ОBOB'ЯЗОК ВОЛОДІТИ ДЕРЖАВНОЮ МОВОЮ	25
Стаття 9. Особи, які зобов'язані володіти державною мовою та застосувати її під час виконання службових обов'язків	25
Стаття 10. Вимоги щодо рівня володіння державною мовою	27
Стаття 11. Рівні володіння державною мовою	28
Розділ IV ЗАСТОСУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ МОВИ В РОБОТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, ОРГАНІВ ВЛАДИ АВТОНОМНОЇ РЕСПУБЛІКИ КРИМ, ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ ДЕРЖАВНОЇ І КОМУНАЛЬНОЇ ФОРМ ВЛАСНОСТІ	32
Стаття 12. Робоча мова діяльності органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій державної і комунальної форм власності	32
Стаття 13. Застосування державної мови в нормативних актах, діловодстві та документообігу	33
Стаття 14. Застосування державної мови в судочинстві	35
Стаття 15. Застосування державної мови у Збройних Силах України та інших військових формуваннях	36
Стаття 16. Застосування державної мови в органах правопорядку, розвідувальних органах, державних органах спеціального призначення з правоохоронними функціями	37

Стаття 17. Застосування державної мови під час перетину державного кордону України	38
Стаття 18. Застосування державної мови у процесі виборів і референдумів	38
Стаття 19. Застосування державної мови під час укладення міжнародних договорів України	39
Розділ V ЗАСТОСУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ДЕРЖАВНОЇ В ПУБЛІЧНИХ СФЕРАХ	39
Стаття 20. Державна мова у сфері трудових відносин	39
Стаття 21. Державна мова у сфері освіти	40
Стаття 22. Державна мова у сфері науки	42
Стаття 23. Державна мова у сфері культури	43
Стаття 24. Державна мова у сфері телебачення і радіомовлення	46
Стаття 25. Державна мова у сфері друкованих засобів масової інформації.	47
Стаття 26. Державна мова у сфері книговидавництва та книгорозповсюдження	48
Стаття 27. Державна мова у сфері користувацьких інтерфейсів комп'ютерних програм та веб-сайтів	49
Стаття 28. Державна мова у сфері інформації для загального ознайомлення	51
Стаття 29. Державна мова у сфері публічних заходів.	52
Стаття 30. Державна мова у сфері обслуговування споживачів.	53
Стаття 31. Державна мова в технічній та проектній документації	54
Стаття 32. Державна мова у сфері реклами.	55
Стаття 33. Державна мова у сфері охорони здоров'я	55
Стаття 34. Державна мова у сфері спорту	56
Стаття 35. Державна мова у сфері телекомунікацій та поштового зв'язку	56
Стаття 36. Державна мова у сфері транспорту.	57
Стаття 37. Державна мова у сфері діловодства, документообігу, листування і звітності громадських об'єднань, політичних партій та інших юридичних осіб.	58
Стаття 38. Державна мова у зверненнях до громадських об'єднань, політичних партій та інших юридичних осіб	58
Розділ VI ЗАСТОСУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ДЕРЖАВНОЇ У ВЛАСНИХ НАЗВАХ ТА ІМЕНАХ	59
Стаття 39. Назви органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування	59
Стаття 40. Державна мова в іменах	60
Стаття 41. Застосування державної мови в географічних назвах та назвах об'єктів топоніміки.	60
Стаття 42. Мова торговельних марок	61

Розділ VII ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАНДАРТІВ ДЕРЖАВНОЇ МОВИ	61
Стаття 43. Національна комісія зі стандартів державної мови	61
Стаття 44. Повноваження Національної комісії зі стандартів державної мови	62
Стаття 45. Склад Національної комісії зі стандартів державної мови	63
Стаття 46. Голова Національної комісії зі стандартів державної мови.	65
Стаття 47. Порядок роботи Національної комісії зі стандартів державної мови	65
Стаття 48. Документи, що підтверджують рівень володіння державною мовою, та іспит на рівень володіння державною мовою	66
Розділ VIII ЗАХИСТ ДЕРЖАВНОЇ МОВИ	68
Стаття 49. Уповноважений із захисту державної мови	68
Стаття 50. Призначення та звільнення Уповноваженого із захисту державної мови	71
Стаття 51. Вимоги щодо несумісності з посадою Уповноваженого із захисту державної мови	73
Стаття 52. Секретаріат Уповноваженого із захисту державної мови	73
Стаття 53. Захист державної мови як невіддільного елементу конституційного ладу.	74
Стаття 54. Захист прав людини щодо застосування державної мови у сферах суспільного життя, визначених цим Законом.	75
Стаття 55. Розгляд скарг Уповноваженим	78
Стаття 56. Здійснення державного контролю за застосуванням державної мови	79
Стаття 57. Порядок накладення штрафів на суб'єктів господарювання за порушення закону щодо застосування державної мови у сфері обслуговування споживачів	81
Розділ IX ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ	83
ДЕКЛАРАЦІЯ про державний суверенітет України	98
ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНСЬКОЇ РСР «Про проголошення незалежності України»	103
АКТ ПРОГОЛОШЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ	104
РІШЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ у справі за конституційними поданнями 51 народного депутата України про офіційне тлумачення положень статті 10 Конституції України щодо застосування державної мови органами державної влади, органами місцевого самоврядування та використання її у навчальному процесі в навчальних закладах України (справа про застосування української мови).	105

УКАЗ Президента України «Про Концепцію державної мовної політики» № 161/2010 від 15 лютого 2010 року	118
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про ратифікацію Рамкової конвенції Ради Європи про захист національних меншин»	125
ЄВРОПЕЙСЬКА ХАРТІЯ регіональних мов або мов меншин	135
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про ратифікацію Європейської хартії регіональних мов або мов меншин»	151
РІШЕННЯ Конституційного Суду України у справі за конституційним по- данням 54 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про ратифікацію Європейсь- кої хартії регіональних мов або мов меншин, 1992 р.» (справа про ратифі- кацію Хартії про мови, 1992 р.)	154
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про ратифікацію Європейської хартії регіональних мов або мов меншин»	160
ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ «Про Українську націо- нальну комісію з питань правопису» від 19 лютого 2002 р. № 198.	162
КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ (в и т я г)	165
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про громадянство України».	171
УКАЗ Президента України «Питання Комісії при Президентові України з питань громадянства».	194
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ «Про невідкладні заходи щодо зміцнення державного статусу української мови та сприяння створенню єдиного ку- льтурного простору України» №156/2018	197
ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ «Про організацію про- ведення атестації осіб, які претендують на вступ на державну службу, що- до вільного володіння державною мовою» № 301 від 26 квітня 2017 р..	200
ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ «Деякі питання прове- дення атестації осіб, які претендують на вступ на державну службу, щодо вільного володіння державною мовою» № 818 від 25 жовтня 2017 р.	218
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про Регламент Верховної Ради України»	221
КОДЕКС України про адміністративні правопорушення (витяг)	402

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

ЗАКОН УКРАЇНИ
«ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ФУНКЦІОНУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ
МОВИ ЯК ДЕРЖАВНОЇ»
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ
КОМЕНТАР

*За загальною редакцією
доктора юридичних наук, доцента,
директора Інституту права та післядипломної освіти
Міністерства юстиції України, заслуженого юриста України
Чижмарь Катерини Іванівни*

Підписано до друку 04.10.2019. Формат 70х100 1/16.
Друк лазерний. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк. 33,15.

ТОВ «Видавничий дім «Професіонал»

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів
і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК № 1533